

Conf. univ. dr. OLIVIU PUIE

Tratat teoretic și practic de contencios administrativ

Volumul III

Ediția a II-a, revizuită, modificată și completată potrivit Codului administrativ, Legii nr. 554/2004 și a actelor normative speciale interne și unionale, a Tratatului teoretic și practic de contencios administrativ, vol. II, ediția 2016

Universul Juridic

București

-2022-

Cuprins

ABREVIERI	7
TITLUL I. CONTENCIOSUL ADMINISTRATIV OBIECTIV	9
Capitolul I. Acțiunea în contencios administrativ obiectiv exercitată de către avocatul poporului	11
Secțiunea 1. Conceptul de „ombudsman”. Evoluție istorică	11
Secțiunea 2. Reglementarea instituției Avocatul Poporului în sistemul constituțional și legislativ român. Natura juridică a instituției Avocatul Poporului	12
2.1. Reglementarea instituției Avocatul Poporului în sistemul constituțional și legislativ român	12
2.2. Aspecte referitoare la încetarea înainte de termen a Avocatului Poporului în urma revocării acestuia din funcție	17
2.3. Natura juridică și trăsăturile instituției Avocatul Poporului, potrivit Constituției revizuite și Legii nr. 35/1997 privind organizarea și funcționarea instituției Avocatul Poporului	22
Secțiunea 3. Reglementarea instituției Ombudsmanului la nivel european și unional	23
3.1. Considerații preliminare	23
3.2. Reglementarea Ombudsmanului la nivelul Consiliului Europei	24
3.3. Reglementarea Ombudsmanului la nivelul Uniunii Europene	25
3.3.1. Considerații preliminare	25
3.3.2. Actele europene care reglementează instituția Ombudsmanului European și sfera persoanelor care pot sesiza Ombudsmanul European	26
3.3.3. Procedura de numire și destituire a Ombudsmanului European și actele care pot face obiectul de investigație a instituției Ombudsmanului European	28
Secțiunea 4. Acțiunea în contencios administrativ obiectiv exercitată de către Avocatul Poporului și instanța competentă cu soluționarea acțiunii în contencios administrativ. Delimitarea contenciosului obiectiv de contenciosul subiectiv în cazul acțiunilor formulate de către Avocatul Poporului. Condițiile exercitării acțiunii în contencios administrativ obiectiv de către Avocatul Poporului	29
Secțiunea 5. Controverse privind calificarea acțiunii în contencios administrativ exercitate de către Avocatul Poporului	39
Capitolul II. Acțiunea în contencios administrativ obiectiv exercitată de către ministerul public	40
Secțiunea 1. Tipuri de acțiuni în contencios administrativ care pot fi formulate de către Ministerul Public	40
Secțiunea 2. Aspecte desprinse din jurisprudența Curții Constituționale și a Curții Europene a Drepturilor Omului referitoare la decretul de revocare din funcție a procurorilor-șefi și la posibilitatea atacării la instanța de contencios administrativ a decretului emis de Președintele României privind revocarea din funcție a procurorilor-șefi	41

Secțiunea 3. Participarea reprezentantului Ministerului Public în cauzele de contencios administrativ	43
Secțiunea 4. Obiectul acțiunii în contencios administrativ obiectiv exercitate de către Ministerul Public	46
Secțiunea 5. Autorități ale căror acte administrative pot face obiectul acțiunii în contencios administrativ obiectiv exercitate de către Ministerul Public	46
Secțiunea 6. Condițiile exercitării acțiunii în contencios administrativ obiectiv de către Ministerul Public	47
Secțiunea 7. Instanța competentă cu soluționarea acțiunii în contencios administrativ obiectiv exercitate de către Ministerul Public	48
Capitolul III. Acțiunea în contencios administrativ obiectiv exercitată de către prefect în urma controlului de tutelă administrativă în contextul Legii nr. 554/2004 a contenciosului administrativ și a codului administrativ	49
Secțiunea 1. Reglementarea legală a instituției prefectului anterior adoptării Codului administrativ. Scurt istoric al evoluției instituției prefectului	49
Secțiunea 2. Instituția prefectului în contextul Codului administrativ aprobat prin O.U.G. nr. 57/2019	53
2.1. Reglementarea instituției prefectului în contextul Codului administrativ și a H.G. nr. 906/2020 pentru punerea în aplicare a unor prevederi ale O.U.G. nr. 57/2019 privind Codul administrativ	53
2.2. Controlul ierarhic exercitat de către Guvern asupra prefecturilor, a subprefecturilor și a instituțiilor prefectului	55
Secțiunea 3. Deosebiri și reguli specifice în materia tutelei administrative exercitate de către prefect și de către Agenția Națională a Funcționarilor Publici	57
Secțiunea 4. Caracteristicile controlului de tutelă administrativă exercitat de către prefect după intrarea în vigoare a Legii nr. 554/2004 a contenciosului administrativ și a Codului administrativ	59
Secțiunea 5. Sfera actelor administrative care fac obiectul controlului de tutelă administrativă exercitat de către prefect în contextul art. 123 alin. (5) din Constituția republicată, art. 3 din Legea nr. 554/2004 a contenciosului administrativ și a Codului administrativ. Neconcordanța și necorelarea, contrar normelor de tehnică legislativă instituite de Legea nr. 24/2000 a unor texte ale Codului administrativ, precum și neconcordanța unor texte ale Codului administrativ cu dispozițiile art. 123 alin. (5) din Constituția republicată și art. 3 din Legea nr. 554/2004 a contenciosului administrativ	63
5.1. Sfera actelor administrative care fac obiectul controlului de tutelă administrativă exercitat de către prefect în contextul art. 123 alin. (5) din Constituția republicată, art. 3 din Legea nr. 554/2004 a contenciosului administrativ și a Codului administrativ	63
5.2. Neconcordanța și necorelarea, contrar normelor de tehnică legislativă instituite de Legea nr. 24/2000 a unor texte ale Codului administrativ, precum și neconcordanța unor texte ale Codului administrativ cu dispozițiile art. 123 alin. (5) din Constituția republicată și art. 3 din Legea nr. 554/2004 a contenciosului administrativ	65
5.3. Exceptarea actelor administrative asimilate de la controlul de tutelă administrativă exercitat de către prefect	70

Secțiunea 6. Sfera actelor administrative care fac obiectul controlului de tutelă administrativă exercitată de către prefect și al acțiunii în contencios administrativ formulate de către prefect în contextul deciziei nr. 11/2015, pronunțată de către Înalta Curte de Casație și Justiție, Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept.....	73
Secțiunea 7. Atribuții ale prefectului stabilite prin acte normative speciale	81
Secțiunea 8. Atribuții ale prefectului în sfera activității serviciilor publice deconcentrate în contextul Codului administrativ. Inaplicabilitatea controlului de tutelă administrativă exercitat de către prefect asupra actelor administrative adoptate/emise de către serviciile publice deconcentrate	89
Secțiunea 9. Obligații ale prefectului în urma exercitării controlului de tutelă administrativă. Aspectele privitoare la condițiile exercitării acțiunii în contencios administrativ de către prefect	92
Secțiunea 10. Aspecte controversate privind posibilitatea prefectului de a exercita controlul de tutelă administrativă și de a exercita acțiunea în contencios administrativ împotriva contractelor administrative în contextul Legii nr. 554/2004 și a Codului administrativ.....	94
Secțiunea 11. Particularități privind atacarea în contencios administrativ de către prefect a unor acte administrative de autoritate și de gestiune	98
Secțiunea 12. Considerații și propuneri <i>de lege ferenda</i> referitoare la posibilitatea contestării de prefect a actelor emise de către autoritățile contractante în procedura de atribuire a contractului prin raportare la dispozițiile constituționale și la dispozițiile Codului administrativ aprobat prin O.U.G. nr. 57/2019.....	101
Secțiunea 13. Instanța competentă material și teritorial cu soluționarea acțiunilor în contencios administrativ formulate de către prefect.....	103
Secțiunea 14. Termenul de exercitare a acțiunii în contencios administrativ de către prefect. Jurisprudența Curții Constituționale în materie.....	104
14.1. Termenul de exercitare a acțiunii în contencios de către prefect în contextul Legii nr. 554/2004 a contenciosului administrativ și a Codului administrativ.....	104
14.2. Jurisprudența Curții Constituționale în materia termenului de formulare a acțiunii în contencios administrativ de către prefect anterioară adoptării Codului administrativ	108
Secțiunea 15. Aspecte privind încălcarea unor norme de tehnică legislativă în privința formei de redactare a art. 3 din Legea nr. 554/2004.....	110
Secțiunea 16. Aspecte referitoare la interdicția retragerii acțiunii în contencios administrativ de către prefect	111
Secțiunea 17. Propuneri <i>de lege ferenda</i> privind modificarea dispozițiilor constituționale și a actelor normative infraconstituționale în materia controlului de legalitate exercitat de către prefect asupra actelor administrative adoptate de către autoritățile administrației publice locale și județene.....	111
Capitolul IV. Controlul de tutelă administrativă exercitat de către agenția națională a funcționarilor publici în contextul Legii nr. 554/2004 a contenciosului administrativ și a codului administrativ.....	114
Secțiunea 1. Reglementarea controlului de tutelă administrativă exercitat Agenția Națională a Funcționarilor Publici în contextul Legii contenciosului	

administrativ nr. 554/2004 și Codului administrativ aprobat prin O.U.G. nr. 57/2019.....	114
Secțiunea 2. Legitimarea procesuală activă a Agenției Naționale a Funcționarilor publici de a formula acțiuni în contencios administrativ și sfera actelor administrative care fac obiectul controlului de tutelă administrativă exercitat de către Agenția Națională a Funcționarilor publici după adoptarea Codului administrativ.....	116
Secțiunea 3. Instanța competentă cu soluționarea litigiilor de contencios administrativ formulate de către Agenția Națională a Funcționarilor Publici.....	120
Secțiunea 4. Termenul de formulare a acțiunii în contencios administrativ de către Agenția Națională a Funcționarilor Publici.....	120
Secțiunea 5. Soluțiile pe care le poate pronunța instanța de contencios administrativ în cazul acțiunilor formulate de către Agenția Națională a Funcționarilor Publici.....	121
Capitolul V. Acțiunea în contencios administrativ obiectiv exercitată în vederea constatării nelegalității unui act administrativ unilateral pe calea excepției de nelegalitate	122
Secțiunea 1. Consacrarea legală și doctrinară a excepției de nelegalitate în dreptul românesc.....	122
Secțiunea 2. Consacrarea excepției de nelegalitate în dreptul unional.....	124
Secțiunea 3. Soluționarea excepției de nelegalitate după intrarea în vigoare a noului Cod de procedură civilă.....	126
3.1. Soluționarea excepției de nelegalitate de către instanța care soluționează fondului litigiului. Aplicarea regulii judecătorul fondului este și judecătorul excepției.....	126
3.1.1. Soluționarea excepției de nelegalitate după adoptarea Legii nr. 76/2012 pentru punerea în aplicare a Codului de procedură civilă.....	126
3.1.2. Aplicabilitatea în timp a dispozițiilor legale referitoare la invocarea excepției de nelegalitate și la instanța competentă cu soluționarea excepției de nelegalitate.....	140
3.2. Soluționarea excepției de nelegalitate de către instanțele de drept penal.....	142
Secțiunea 4. Aspecte procedurale privind invocarea excepției de nelegalitate după intrarea în vigoare a noului Cod de procedură civilă.....	146
Secțiunea 5. Trăsăturile caracteristice ale excepției de nelegalitate.....	152
Secțiunea 6. Sfera actelor administrative supuse controlului jurisdicțional indirect pe calea excepției de nelegalitate.....	153
6.1. Categoriile de acte administrative care pot face obiectul controlului de legalitate indirect pe calea excepției de nelegalitate în contextul Legii nr. 554/2004 a contenciosului administrativ.....	153
6.2. Categoriile de acte administrative exceptate de la controlul de legalitate pe calea excepției de nelegalitate.....	154
6.3. Excepția de nelegalitate în cazul actului administrativ cu caracter individual.....	165
6.3.1. Practica judiciară și doctrina în materia soluționării excepției de nelegalitate a unui act administrativ cu caracter individual emis anterior	

intrării în vigoare a Legii nr. 554/2004 până la data adoptării deciziei ICCJ nr. 9/2021 pronunțată în interesul legii	165
6.3.2. Posibilitatea invocării excepției de nelegalitate a unui act administrativ cu caracter individual emis anterior adoptării Legii nr. 554/2004 ca urmare a deciziei ICCJ nr. 9/2021 pronunțată în interesul legii	171
Secțiunea 7. Aspecte privitoare la constituționalitatea prevederilor art. 4 alin. (4) din Legea nr. 554/2004 în privința inadmisibilității invocării excepției de nelegalitate a unui act administrativ cu caracter normativ	173
Secțiunea 8 Controverse privitoare la invocarea excepției de nelegalitate în cazul contractului administrativ	183
Secțiunea 9 Ineficiența invocării excepției de nelegalitate în cazul actului administrativ cu caracter normativ anulat de către instanța de contencios administrativ în urma unei acțiuni directe formulate de către prefect	187
Secțiunea 10. Considerații privitoare la excepția de nelegalitate a actelor administrative emise în baza ordonanțelor constatate ca fiind neconstituționale	188
Secțiunea 11. Acțiunea în despăgubiri exercitată în fața instanței de drept comun pe calea excepției de nelegalitate	190
Secțiunea 12. Sfera actelor unionale care pot fi atacate pe calea excepției de nelegalitate	191
Secțiunea 13 .Termenul în care poate fi invocată excepția de nelegalitate.....	191
13.1. Considerații preliminare	191
13.2. Termenul de exercitare a excepției de nelegalitate în cazul actului administrativ cu caracter individual	192
13.3. Termenul de exercitare a excepției de nelegalitate în dreptul unional.....	195
Secțiunea 14. Posibilitatea invocării excepției de nelegalitate în orice fază a procesului dedus judecării.....	196
14.1. Fazele procesului în care poate fi invocată excepția de nelegalitate.....	196
14.2. Invocarea excepției de nelegalitate în dreptul unional.....	198
Secțiunea 15. Efectele admiterii excepției de nelegalitate	198
15.1. Efectul inter partes litigantes al hotărârilor judecătorești definitive pronunțate în materia excepției de nelegalitate.....	198
15.2. Efectele deciziilor Curții Constituționale în raport cu efectele hotărârilor judecătorești prin care a fost constatată nelegalitatea unor acte administrative pe calea excepției de nelegalitate	202
15.3. Efectele admiterii excepției de nelegalitate în dreptul unional.....	204
Secțiunea 16. Particularități privitoare la titlurile executorii din materia soluționării excepției de nelegalitate a actelor administrative și la procedura de executare a acestora după intrarea în vigoare a noului Cod de procedură civilă	204

Capitolul VI. Problematika contenciosului administrativ obiectiv în oportunitate	209
Secțiunea 1. Aspecte privitoare la posibilitatea formulării unei acțiuni în contencios administrativ obiectiv având ca obiectiv legalitatea oportunității adoptării unor acte administrative în contextul Legii nr. 554/2004 a contenciosului administrativ și al altor acte normative speciale.....	209

Secțiunea 2. Problema contenciosului în oportunitate în materia contractelor de concesiune de bunuri proprietate publică reglementate de Codul administrativ.....	214
Secțiunea 3. Problematika atacării în contencios administrativ a actului administrativ de autoritate prin care a fost aprobată oportunitatea demarării unui proiect de parteneriat public-privat.....	216
Secțiunea 4. Problematika atacării în contencios administrativ a actului administrativ de autoritate prin care a fost aprobată oportunitatea demarării unui contract de delegare a gestiunii serviciilor de utilitate publică.....	220
TITLUL II. CONTENCIOSUL ADMINISTRATIV SUBIECTIV	223
Capitolul I. Aspecte de ordin general referitoare la funcția publică în contextul codului administrativ aprobat prin O.U.G. nr. 57/2019. Contenciosul funcției publice europene.....	225
Secțiunea 1. Reglementarea funcției publice și a funcționarului public în accepțiunea Codului administrativ aprobat prin O.U.G. nr. 57/2019	225
Secțiunea 2. Reglementarea funcției publice și a funcționarului public în accepțiunea noului Cod penal.....	234
2.1. Reglementarea funcției publice și a funcționarului public în accepțiunea noului Cod penal	234
2.2. Interpretarea noțiunilor de funcționar public și funcție publică reglementate de noul Cod penal, în raport cu prevederile vechiului Cod penal și cu cele ale Codului administrativ	236
Secțiunea 3. Natura juridică a personalului medical care își desfășoară activitatea în cadrul unităților spitalicești de stat sub aspectul legii penale	239
Secțiunea 4. Reglementarea funcției publice și a funcționarului public la nivelul Consiliului Europei	242
Secțiunea 5. Contenciosul funcției publice în accepțiunea Convenției europene a drepturilor omului, prin raportare la jurisprudența Curții de Justiție a Uniunii Europene	243
Secțiunea 6. Contenciosul funcției publice europene.....	248
6.1. Reglementarea funcției publice și a funcționarului public european.....	248
6.2. Condițiile exercitării dreptului la acțiune de către funcționarii publici europeni.....	249
6.2.1. Procedura prealabilă obligatorie în cazul acțiunilor formulate de către funcționarii publici europeni. Dreptul de petiționare și procedura prealabilă în cadrul contenciosului funcției publice europene	249
6.2.2. Instanțele competente cu soluționarea litigiilor derivate din contenciosul funcției publice europene, jurisprudența și condițiile exercitării acțiunii la instanțele europene	251
6.3. Natura juridică a răspunderii Comunității (Uniunii Europene) pentru fapta unuia dintre funcționarii săi	256
Capitolul II. Acțiunea în contencios administrativ subiectiv exercitată de către avocatul poporului	257
Secțiunea 1. Sfera persoanelor care pot sesiza instituția Avocatul Poporului.....	257

Secțiunea 2. Sfera autorităților publice în privința cărora Avocatul Poporului poate exercita un control, potrivit legii sale organice	260
Secțiunea 3. Sfera actelor administrative și a faptelor administrative care intră sub incidența controlului exercitat de către Avocatul Poporului	262
Secțiunea 4. Acțiunea în contencios administrativ subiectiv exercitată de către Avocatul Poporului	269
4.1. Condițiile exercitării acțiunii în contencios administrativ subiectiv de către Avocatul Poporului	269
4.2. Instanțele competente cu soluționarea litigiilor de contencios administrativ declanșate de către Avocatul Poporului	273
4.3. Aspecte privitoare la intervenția în interes propriu a unui terț în cazul acțiunilor în contencios administrativ subiectiv exercitate de către Avocatul Poporului	275
4.4. Aspecte privitoare la regimul citării Avocatului Poporului în cadrul litigiilor de contencios administrativ	275
4.5. Aspecte privitoare la plata taxei de timbru în cazul acțiunilor în contencios administrativ formulate de către Avocatul Poporului	275
Secțiunea 5. Constituționalitatea art. 1 alin. (3) din Legea nr. 554/2004	277
Secțiunea 6. Particularități privitoare la acțiunea în contencios administrativ formulată de către Avocatul Poporului în cazul ordonanțelor sau dispozițiilor din ordonanțe constatate ca fiind neconstituționale	279
6.1. Sfera actelor în privința cărora Avocatul Poporului poate sesiza Curtea Constituțională	279
6.2. Sesizarea Curții Constituționale de către Avocatul Poporului în contextul dispozițiilor constituționale și ale Legii nr. 47/1992 privind organizarea și funcționarea Curții Constituționale	282
6.3. Acțiunea în contencios administrativ formulată de către Avocatul Poporului în cazul ordonanțelor sau dispozițiilor din ordonanțe constatate ca fiind neconstituționale	285
Secțiunea 7. Aprecieri concluzive și propuneri <i>de lege ferenda</i> în privința instituției Avocatul Poporului	288

Capitolul III. Acțiunea în contencios administrativ subiectiv exercitată de către ministerul public	289
Secțiunea 1. Condițiile exercitării acțiunii în contencios administrativ subiectiv de către Ministerul Public	289
Secțiunea 2. Instanța competentă cu soluționarea litigiilor de contencios administrativ declanșate de către Ministerul Public	291
Secțiunea 3. Analiza compatibilității prevederilor art. 1 alin. (4) din Legea nr. 554/2004 a contenciosului administrativ cu dispozițiile art. 92 NCPC	293
Secțiunea 4. Autorități publice ale căror acte administrative pot face obiectul acțiunii în contencios administrativ subiectiv exercitate de către Ministerul Public	296

Capitolul IV. Contenciosul subiectiv în despăgubiri în cazul ordonanțelor sau al dispozițiilor din ordonanțe constatate ca fiind neconstituționale	297
---	------------

Secțiunea 1. Reglementarea constituțională a contenciosului administrativ în cazul ordonanțelor sau al dispozițiilor din ordonanțe constatate ca fiind neconstituționale	297
Secțiunea 2. Avizul de oportunitate în vederea motivării unei situații extraordinare care trebuie să stea la baza adoptării ordonanțelor de urgență	301
Secțiunea 3. Reglementarea prin Legea nr. 554/2004 a contenciosului administrativ în cazul ordonanțelor sau dispozițiilor din ordonanțe constatate ca fiind neconstituționale	302
Secțiunea 4. Obiectul acțiunii în contencios administrativ subiectiv în cazul ordonanțelor sau al dispozițiilor din ordonanțe constatate ca fiind neconstituționale	311
Secțiunea 5. Constituționalitatea art. 9 din Legea nr. 554/2004	313
Secțiunea 6. Problematika acțiunilor în contencios administrativ exercitate de către persoane vătămate prin ordonanțe pretins neconstituționale, în situația în care după învestirea instanței de contencios administrativ ordonanța în discuție este supusă aprobării de către Parlament	314
Secțiunea 7. Problematika acțiunilor în contencios administrativ exercitate de către persoane vătămate prin ordonanțe care la data sesizării instanței de contencios administrativ erau aprobate prin lege de către Parlament, iar ulterior formulării acțiunii în contencios administrativ legea de aprobare a ordonanței este constatată ca fiind neconstituțională. Jurisprudența Curții Constituționale și a Înaltei Curți de Casație și Justiție în materie	315
Secțiunea 8. Problematika exercitării acțiunii în contencios administrativ de către persoane vătămate prin ordonanțe pretins neconstituționale după ce ordonanța a fost aprobată prin lege	319
Secțiunea 9. Problematika exercitării acțiunii în contencios administrativ în ipoteza în care ordonanța sau prevederea din ordonanță pretins neconstituțională de către reclamant este abrogată sau este respinsă de către Parlament după formularea acțiunii în contencios administrativ, dar anterior sesizării Curții Constituționale în condițiile art. 9 alin. (2) din Legea nr. 554/2004	321
Secțiunea 10. Termenul în care poate fi exercitată acțiunea în contencios administrativ împotriva ordonanțelor constatate ca fiind neconstituționale	323
Secțiunea 11. Calitatea procesuală în litigiile de contencios administrativ derivate din ordonanțe sau dispoziții din ordonanțe constatate ca fiind neconstituționale	324
Secțiunea 12. Procedura de citare a părților în litigiile de contencios administrativ derivând din ordonanțe sau dispoziții din ordonanțe constatate ca fiind neconstituționale	325
Secțiunea 13. Considerații concludive privitoare la acțiunea în contencios administrativ în despăgubiri exercitată în cazul ordonanțelor sau dispozițiilor din ordonanțe constatate ca fiind neconstituționale. Propuneri <i>de lege ferenda</i>	326
Capitolul V. Contenciosul fiscal și contabil în contextul Codului fiscal, Codului de procedură fiscală, reglementărilor unionale, jurisprudenței Curții Europene a Drepturilor Omului și jurisprudenței Curții de Justiție a Uniunii Europene	327
Secțiunea 1. Reglementarea contenciosului administrativ-fiscal în contextul vechiului Cod de procedură fiscală și al noului Cod de procedură fiscală	327

1.1. Noțiunea de „contencios administrativ-fiscal” – specie a contenciosului administrativ	327
1.2. Clasificarea contenciosului fiscal în contextul Codului de procedură fiscală aprobat prin Legea nr. 207/2015.....	328
1.3. Principiile fiscalității	330
1.4. Cadastrul fiscal – element indispensabil pentru stabilirea justă a impozitelor și taxelor locale. Implicațiile cadastrului în materia stabilirii impozitelor și taxelor locale	330
1.5. Reglementarea contenciosului administrativ-fiscal în contextul Codului de procedură fiscală vechi și a noului Cod de procedură fiscală.....	332
1.6. Creanțele fiscale și creanțele bugetare administrate de către organele fiscale potrivit Codului de procedură fiscală. Criterii de distincție între creanțele fiscale și creanțele bugetare.....	337
1.6.1. Creanțele fiscale și creanțele bugetare astfel cum acestea sunt definite de noul Cod de procedură fiscală	337
1.6.2. Criterii de distincție între creanțele fiscale și creanțele bugetare	338
1.6.3. Categoriile de creanțe care sunt considerate sancțiuni fiscale și cărora li se poate aplica principiul proporționalității conform jurisprudenței interne și a jurisprudenței Curții de Justiție a Uniunii Europene	339
1.7. Drepturile vamale – creanțe fiscale	341
1.8. Taxe parafiscale asimilate obligațiilor fiscale	341
1.9. Corelarea Codului fiscal și a Codului de procedură fiscală cu dispozițiile Codului civil, Codului de procedură civilă, Legii nr. 554/2004 a contenciosului administrativ și cu dispozițiile Codului administrativ aprobat prin O.U.G. nr. 57/2019.....	343
Secțiunea 2. Subiectele raportului juridic fiscal	344
2.1. Reglementare. Considerații preliminare	344
2.2. Statul ca subiect al raportului juridic de drept fiscal.....	345
2.3. Unitățile administrativ-teritoriale și subunitățile administrativ-teritoriale – subiecte ale raportului de drept fiscal.....	346
2.4. Compartimentele de specialitate constituite la nivelul organelor fiscale.....	348
2.5. Contribuabilul/plătitorul – subiect pasiv al raportului juridic de drept fiscal.....	349
2.6. Filialele și sucursalele constituite la nivelul persoanelor juridice de drept privat – subiecte de drept fiscal.....	349
2.7. Alte persoane care dobândesc drepturi și obligații în cadrul raportului juridic de drept fiscal.	350
Secțiunea 3. Autorități și structuri cu competențe în materia contenciosului fiscal.....	351
3.1. Autorități și structuri centrale cu competențe în materia contenciosului fiscal.....	351
3.1.1. Ministerul Finanțelor și Agenția Națională de Administrare Fiscală (ANAF).....	351
3.1.2. Comisia fiscală centrală	356
3.2. Atribuțiile autorităților deliberative constituite la nivelul unităților administrativ-teritoriale în materia stabilirii de impozite și taxe.....	358
3.3. Competența autorităților deliberative constituite la nivelul unităților administrativ-teritoriale de a aproba scutiri de impozite și taxe locale.....	361

3.4. Competența organelor fiscale în materia anulării obligațiilor fiscale și a altor facilități fiscale	363
Secțiunea 4. Determinarea sferei de competență a autorităților publice investite cu atribuții în materia contenciosului administrativ-fiscal	369
4.1. Sfera de competență generală a organului fiscal central	369
4.2. Competențe speciale ale organelor fiscale	371
4.3. Competența generală și teritorială a organului fiscal local	372
4.4. Contractul de asociere între unitățile administrativ-teritoriale reglementat de Codul de procedură fiscală în vederea desfășurării în comuna activităților de administrare a creanțelor fiscale locale	374
4.5. Conflictul de competență	374
Secțiunea 5. Calitatea procesuală în litigiile de contencios administrativ-fiscal	376
Secțiunea 6. Considerații generale referitoare la implicațiile Codului fiscal și a Codului de procedură fiscală în materia contractelor de drept privat	378
6.1. Implicațiile noului Cod fiscal și ale noului Cod de procedură fiscală în materia contractelor civile	378
6.2. Distanța dintre raporturile juridice obligaționale civile și raporturile juridice obligaționale fiscale cu incidență în materia contractelor de drept privat	380
Secțiunea 7. Reglementări de ordin general privind regimul fiscal al TVA în contextul Directivei TVA 2006/112 și a Codului fiscal	382
7.1. Aspecte de ordin general în materia TVA prin raportarea Codului fiscal la Directiva TVA nr. 2006/112. Natura juridică a TVA și distincția dintre impozitul pe venit și regimul juridic al TVA	382
7.2. Noțiunea de persoană impozabilă în scopuri de TVA în accepțiunea Directivei TVA	383
Secțiunea 8. Regimul TVA în cazul contractelor de drept privat. Jurisprudența națională și a Curții de Justiție a Uniunii Europene în materie de TVA aplicabilă în materia contractelor de drept privat	384
8.1. Reglementări fiscale și contabile în materia contractului de vânzare-cumpărare. Regimul TVA în cazul contractelor de vânzare-cumpărare și a actelor translativ de proprietate, <i>lato sensu</i>	384
8.1.1. Aspecte de ordin general referitoare la regimul fiscal al contractelor de vânzare-cumpărare	384
8.1.2. Regimul TVA în materia contractelor de vânzare-cumpărare	388
8.1.3. Obligația vânzătorului de a achita impozitul pe veniturile obținute din transferul dreptului de proprietate imobiliară, în contextul noului Cod fiscal și al noului Cod de procedură fiscală	389
8.1.4. Aspecte privitoare la plata impozitului pe transferul dreptului de proprietate asupra imobilelor în cazul procedurii de vânzare silită, în contextul vechiului Cod fiscal, al noului Cod fiscal și al noului Cod de procedură fiscală. Calitatea de contribuabil în cazul transmiterii dreptului de proprietate asupra imobilelor pe calea procedurii de executare silită imobiliară	395
8.1.5. Aspecte de ordin fiscal în materia înstrăinării bunurilor comune ale soților. Regimul TVA în cazul vânzării unor imobile deținute în devălmășie de către soți	401

8.1.6. Aspecte de ordin fiscal și regimul TVA în materia contractelor de vânzare-cumpărare comerciale. Jurisprudența CJUE în materia TVA aplicabilă contractelor de vânzare-cumpărare comerciale	402
8.1.7. Condițiile de formă și de fond care trebuie îndeplinite pentru ca o persoană să poată fi calificată drept persoană impozabilă în scopuri de TVA în cazul unor contracte de vânzare-cumpărare comerciale. Implicațiile deciziei ICCJ nr. 84/2021 în materia îndeplinirii condițiilor de fond și de formă care trebuie îndeplinite pentru ca unei persoane să i se aplice regimul fiscal în materia TVA.....	407
8.2. Regimul fiscal aplicabil contractului de schimb	411
8.3. Implicațiile Codului fiscal și a Codului de procedură fiscală în materia asocierilor în participație reglementate de Codul civil. Calitatea de persoană impozabilă și regimul plății TVA în cazul asocierilor în participație	412
8.4. Reglementări de ordin fiscal și contabil în cazul contractului de leasing. Calitatea de persoană impozabilă în cazul contractului de leasing. Regimul plății TVA în cazul contractului de leasing.....	414
8.4.1. Reglementări de ordin fiscal și contabil în cazul contractului de leasing	414
8.4.2. Regimul plății TVA în cazul contractului de leasing. Practica judiciară în materie și jurisprudența Curții de Justiție a Uniunii Europene în materia plății TVA în cazul contractelor de leasing	418
8.5. Regimul fiscal în cazul contractelor de furnizare de produse și servicii. Regimul TVA aplicabil persoanelor impozabile implicate în derularea contractelor de furnizare de produse și servicii în contextul dreptului nostru intern și a Directivei 2006/122/CE a Consiliului din 28 noiembrie 2006 privind sistemul comun al taxei pe valoare adăugată	422
8.6. Rambursarea de TVA. Dreptul de deducere. Refuzul de deducere a TVA. Cazuri care justifică refuzul de deducere a TVA. Jurisprudența națională și a Curții de Justiție a Uniunii Europene	425
8.6.1. Reglementarea rambursării TVA.....	425
8.6.2. Practica Curții de Justiție a Uniunii Europene în materia rambursării de TVA	431
8.6.3. Termenul de prescripție a rambursării TVA în contextul reglementărilor Codului de procedură fiscală raportate la jurisprudența CJUE	433
8.7 Refuzul deducerii TVA în cazul exercitării frauduloase a dreptului de deducere. Noțiunea de operațiune economică fictivă și noțiunea de fraudă în materia colectării TVA din perspectiva jurisprudenței CJUE	434
8.8. Restituirea și rambursarea unor sume de la buget.....	437
8.8.1. Reglementare	437
8.8.2 Restituirea unor sume reprezentând taxe încasate necuvenit care au constatate ca fiind contrare normelor dreptului Uniunii Europene.....	439
8.8.2.1. Reglementare	439
8.8.2.2. Restituirea taxelor încasate cu încălcarea dreptului Uniunii Europene reglementată în dreptul nostru intern. Obligatorietatea procedurii administrative prealabile anterior sesizării instanței de contencios administrativ.....	441
8.9. Regimul fiscal al fiduciei.....	443

8.9.1. Reglementarea fiduciei în contextul noului Cod civil	443
8.9.2. Înregistrarea fiscală a contractului de fiducie și regimul fiscal al contractului de fiducie în contextul Codului civil și al Codului fiscal	444
Secțiunea 9. Regimul fiscal aplicabil autorităților publice, instituțiilor publice și unităților administrativ-teritoriale. Regimul TVA aplicabil autorităților publice, instituțiilor publice și unităților administrativ-teritoriale în contextul Codului fiscal și a Directivei TVA.....	446
9.1. Calitatea de persoane impozabile a autorităților publice, instituțiilor publice și unităților administrativ-teritoriale, în calitate de autorități contractante în contractele de achiziții publice, potrivit Directivei TVA. Regimul TVA aplicat autorităților publice, instituțiilor publice și unităților administrativ-teritoriale	446
9.2. Calitatea de persoane impozabile a autorităților publice, instituțiilor publice și unităților administrativ-teritoriale în contextul vechiului Cod fiscal și a noului Cod fiscal aprobat prin Legea nr. 227/2015	448
Secțiunea 10. Regimul de ordin fiscal aplicabil în materia contractelor administrative	450
10.1. Implicațiile Codului fiscal și ale Codului de procedură fiscală în materia contractelor administrative, <i>lato sensu</i>	450
10.2. Regimul fiscal aplicabil contractelor de achiziții publice	452
10.2.1. Câteva aspecte referitoare la regimul TVA și la dreptul de deducere a TVA în materia contractelor de achiziții publice	452
10.2.2. Sancțiuni aplicabile operatorilor economici care participă la procedura de achiziție publică pentru neplata impozitelor și taxelor locale	453
10.3. Regimul de ordin fiscal și contabil aplicabil concesiunilor de bunuri proprietate publică aparținând statului și unităților administrativ-teritoriale	456
10.3.1. Regimul de ordin fiscal aplicabil bunurilor care fac obiectul unui contract de concesiune de bunuri proprietate publică aparținând statului și unităților administrativ-teritoriale.....	456
10.3.2. Obligații fiscale impuse de Codul fiscal concesiionarilor	456
10.3.3. Regimul de ordin contabil aplicabil contractelor de concesiune de bunuri proprietate publică aparținând statului și unităților administrativ-teritoriale	457
10.4. Regimul fiscal aplicabil concesiunilor miniere	459
10.5. Regimul fiscal aplicabil contractelor de parteneriat public-privat.....	461
10.5.1. Aspecte de ordin fiscal și contabil în materia bunurilor care fac obiectul contractului de parteneriat public-privat.....	461
10.5.2. Tratatamentul contabil aplicabil parteneriatului public-privat.....	463
Secțiunea 11. Recursul jurisdicțional exercitat în materia contenciosului administrativ-fiscal în contextul vechiului Cod de procedură fiscală și al noului Cod de procedură fiscală. Practica judiciară în materia contenciosului administrativ-fiscal	464
11.1. Reglementarea recursului jurisdicțional în materia contenciosului administrativ-fiscal în contextul vechiului Cod de procedură fiscală și al noului Cod de procedură fiscală. Aspecte privitoare la corelația recursului jurisdicțional în materia contenciosului administrativ-fiscal cu recursul jurisdicțional de drept comun reglementat de Legea nr. 554/2004 a contenciosului administrativ	464

11.2. Instanța competentă cu soluționarea litigiilor din materia contenciosului administrativ-fiscal și soluțiile pe care le pot pronunța instanțele judecătorești în materia contenciosului administrativ-fiscal, prin raportare la dispozițiile Legii nr. 554/2004 a contenciosului administrativ	465
11.3. Obiectul acțiunii judiciare în materia contenciosului administrativ-fiscal. Practica judiciară în materia contenciosului administrativ-fiscal.....	467
11.3.1. Obiectul acțiunii judiciare în materia contenciosului administrativ-fiscal reglementată de Codul de procedură fiscală. Necorelarea, contrar normelor de tehnică legislativă, a dispozițiilor art. 281 alin. (2) C. pr. fisc. cu dispozițiile art. 8 alin. (1) și art. 10 alin. (1) din Legea nr. 554/2004 a contenciosului administrativ. Practica nelegală a instanțelor judecătorești și a Curții Constituționale în materia obiectului acțiunii în contencios administrativ-fiscal – încălcarea principiului liberului acces la justiție.....	467
11.3.2. Posibilitatea atacării la instanța de contencios administrativ actului administrativ-fiscal primar conferită de dispozițiile Legii contenciosului administrativ nr. 554/2004	474
Secțiunea 12. Excepția de nelegalitate în materia contenciosului fiscal.....	480
Secțiunea 13. Acțiunea în despăgubiri exercitată în materia contenciosului administrativ-fiscal.....	492
13.1. Acțiunea în despăgubiri exercitată în materia contenciosului administrativ-fiscal prin raportarea dispozițiilor Codului de procedură fiscală la dispozițiile Legii nr. 554/2004 a contenciosului administrativ și la dispozițiile Codului administrativ	492
13.2. Răspunderea funcționarilor publici din cadrul autorităților publice fiscale.....	496
Secțiunea 14. Competența instanțelor de drept civil de a soluționa litigii având ca obiect acordarea de despăgubiri formulate de către Agenția Națională de Administrare Fiscală, prin direcțiile generale regionale ale finanțelor publice	499
Secțiunea 15. Valoarea impozabilă a imobilelor determinată potrivit legislației fiscale – criteriu pentru determinarea competenței instanțelor judecătorești care soluționează litigii derivate din exercitarea dreptului de proprietate asupra imobilelor, prin raportare la valoarea.....	501
Secțiunea 16. Competența instanțelor de contencios administrativ de a soluționa litigii având ca obiect rectificarea înscrierilor efectuate în cazierul fiscal.....	510
Secțiunea 17. Aspecte privitoare la atacarea în contenciosul administrativ-fiscal a actelor administrative pregătitoare și la soluțiile pe care le pot pronunța instanțele de contencios administrativ. Practica judiciară în materie	512
Secțiunea 18. Jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului în materia contenciosului fiscal în general, cu incidență în materia contenciosului administrativ-fiscal.....	514
Secțiunea 19. Incidența principiului <i>non bis in idem</i> în materia contenciosului administrativ-fiscal.....	517
19.1. Reglementarea principiului <i>non bis in idem</i> în dreptul roman, dreptul convențional, dreptul european și noul Cod de procedură civilă	517

Secțiunea 20. Jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului în materia aplicării principiului <i>non bis in idem</i> în materia contenciosului fiscal și a contenciosului administrativ-fiscal în general	520
Secțiunea 21. Jurisprudența Curții de Justiție a Uniunii Europene în materia contenciosului administrativ-fiscal și a aplicării principiului <i>non bis in idem</i> din materia contenciosului fiscal prin raportare la prevederile Tratatului privind funcționarea Uniunii Europene. Jurisprudența Curții Constituționale și a Înaltei Curți de Casație și Justiție în materia contenciosului administrativ-fiscal raportate la jurisprudența Curții de Justiție a Uniunii Europene	522
21.1. Jurisprudența Curții de Justiție a Uniunii Europene în materia contenciosului administrativ-fiscal. Jurisprudența Curții Constituționale și a Înaltei Curți de Casație și Justiție în materia contenciosului administrativ-fiscal raportate la jurisprudența Curții de Justiție a Uniunii Europene	522
21.2. Principiul <i>ne bis in idem</i> în materia contenciosului fiscal consacrat de jurisprudența CJUE în materia principiului <i>ne bis in idem</i>	539
21.3. Revizuirea hotărârilor judecătorești pronunțate în materia contenciosului fiscal în baza jurisprudenței Curții de Justiție a Uniunii Europene	541
Secțiunea 22. Analiza compatibilității dispozițiilor Codului de procedură fiscală (vechi și nou) cu cele ale noului Cod de procedură penală privitoare la aplicabilitatea principiului <i>non bis in idem</i> în materie fiscală, în raport cu normele convenționale și normele europene în materie	542
Secțiunea 23. Executarea hotărârilor judecătorești definitive pronunțate în materia contenciosului administrativ-fiscal și a altor titluri executorii având ca obiect creanțe fiscale și creanțe nefiscale, drept componente ale creanțelor bugetare	547
23.1. Considerații privitoare la titlul executoriu în materia contenciosului administrativ-fiscal și la termenul de prescripție a executării silită în materie fiscală	547
23.1.1. Titlul executoriu în materia contenciosului fiscal	547
23.1.2. Prescripția dreptului de acere executare silită a titlurilor executorii în materia contenciosului fiscal, prin raportare la categoriile de hotărâri judecătorești pronunțate în materia contenciosului fiscal	554
Secțiunea 24. Hotărârile judecătorești pronunțate în materia contenciosului administrativ-fiscal	556
Secțiunea 25. Organele de executare silită care pun în aplicare hotărârile judecătorești definitive pronunțate de către instanțele de contencios administrativ în materia contenciosului administrativ-fiscal și alte categorii de titluri executorii. Competența executorilor fiscali cu punerea în executare a titlurilor executorii emise în temeiul Codului de procedură fiscală. Delimitarea cazurilor în care punerea în executare a titlurilor executorii din materie fiscală se face de către executorii fiscali și a cazurilor în care punerea în executare a titlurilor executorii din materie fiscală se face de către executorii judecătorești	563
25.1. Executorii fiscali – organe de executare silită a titlurilor executorii emise în materie fiscală. Delimitarea cazurilor în care punerea în executare a titlurilor executorii din materie fiscală se face de către executorii fiscali și a	

cazurilor în care punerea în executare a titlurilor executorii din materie fiscală se face de către executorii judecătorești	563
25.2. Cazuri speciale de executare silită a creanțelor fiscale și structurile competente cu efectuarea procedurii de executare silită	570
25.3. Procedura de executare a creanțelor neperformante constituind active bancare supuse valorificării în condițiile O.U.G. nr. 51/1998 privind valorificarea unor active ale statului	572
25.4. Competența în cazul concursului între executarea silită asupra acelorași venituri ori bunuri ale debitorilor, atât pentru realizarea titlurilor executorii privind creanțele fiscale, cât și pentru titluri ce se execută în condițiile prevăzute de alte dispoziții legale	573
Secțiunea 26. Analiza procedurii de executare a hotărârilor judecătorești definitive pronunțate de către instanțele de contencios administrativ în materia contenciosului administrativ-fiscal	585
26.1. Considerații generale privitoare la procedura de executare a hotărârilor judecătorești definitive prin care s-au instituit obligații de a face în sarcina autorității publice fiscale	585
26.2. Efectele admiterii acțiunii în contencios administrativ formulate de către contribuabil/plătitor împotriva deciziei de soluționare a contestației administrative și a actului administrativ-fiscal încorporat în decizia de soluționare a contestației administrative	586
26.3. Efectele respingerii de către instanța de contencios administrativ a acțiunii formulate de contribuabil împotriva deciziei de soluționare a contestației administrative și, implicit, a actului administrativ-fiscal încorporat în decizia de soluționare a contestației administrative	589
26.4. Aspecte privitoare la procedura de executare a titlurilor de creanță fiscală devenite ca efect al scadenței titluri executorii	590
Secțiunea 27. Măsurile asigurătorii instituite de organul fiscal anterior executării silită și în perioada executării silită și modalitatea de valorificare prin executare silită a bunurilor asupra cărora s-a instituit măsura sechestrului asigurător	591
27.1. Reglementare. Considerații generale	591
27.2. Măsurile asigurătorii reglementate de Codul de procedură penală cu incidență în materia procedurii de executare silită fiscală	594
27.3. Executarea silită prin poprire a sumelor ce se cuvin debitorilor	596
27.4. Executarea silită a sumelor de bani de bani reprezentând creanțe fiscale de la titularii de conturi bancare, în contextul noului Cod de procedură fiscală	597
27.5. Modalitatea de valorificare prin executare silită a bunurilor asupra cărora s-a instituit măsura sechestrului asigurător	603
27.5.1. Somația în vederea pornirii executării silită în vederea recuperării creanțelor fiscale și procedura de executare silită a bunurilor debitorului fiscal în vederea recuperării creanțelor fiscale	603
27.5.2. Notarea în cartea funciară a urmării imobilului în cadrul procedurii de valorificare prin vânzare silită a bunurilor imobile ale debitorului în vederea recuperării creanțelor fiscale în contextul noului Cod de procedură fiscală	607
27.6. Soluționarea litigiilor vizând decizii emise de organele fiscale privind instituirea de măsuri asigurătorii	608

Secțiunea 28. Dispoziții instituite de noul Cod de procedură fiscală în materia procedurii de executare silită în cazul vânzării la licitație a bunurilor imobile, iar cumpărătorul solicită plata prețului în rate.....	609
Secțiunea 29. Executarea silită a fructelor neculese și a recoltelor prinse în rădăcini	612
Secțiunea 30. Soluționarea litigiilor derivate din acte administrative fiscale emise în procedura insolvenței și hotărârile judecătorești prin care sunt soluționate litigii vizând acte administrative fiscale privind debitorii în insolvență. Procedura de executare a hotărârilor judecătorești definitive prin care a fost antrenată răspunderea organelor de conducere a debitorului în procedura insolvenței pentru neîndeplinirea obligațiilor privitoare la plata creanțelor fiscale și a altor venituri bugetare (creanțe nefiscale)	613
30.1. Considerații preliminare. Reglementarea insolvenței la nivel intern și unional	613
30.2. Implicațiile Codului de procedură fiscală în materia soluționării litigiilor derivate din acte administrative fiscale emise în procedura insolvenței și în materia hotărârilor judecătorești prin care sunt soluționate litigii vizând acte administrative fiscale privind debitorii în insolvență.....	614
30.3. Procedura de executare a hotărârilor judecătorești definitive prin care a fost antrenată răspunderea organelor de conducere a debitorului în procedura insolvenței pentru neîndeplinirea obligațiilor privitoare la plata creanțelor fiscale și a altor venituri bugetare (creanțe nefiscale)	623
Secțiunea 31. Suspendarea executării silite în materia contenciosului administrativ-fiscal	628
Secțiunea 32. Mediarea în procedura de executare silită fiscală – Mediere fără mediator	637
Secțiunea 33. Stingerea creanțelor fiscale prin procedura dării în plată. Implicațiile aduse de procedura dării în plată asupra executării silite fiscale.....	642
33.1. Darea în plată reglementată prin Codul de procedură fiscală – modalitate de stingere a creanțelor fiscale.....	642
33.2. Implicațiile Codului de procedură fiscală în materia dării în plată reglementată de Legea nr. 77/2016 privind darea în plată.....	643
Secțiunea 34. Stingerea creanțelor fiscale prin darea în administrare a unor bunuri imobile reglementată de Codul de procedură fiscală	645
Secțiunea 35. Anularea actelor administrative fiscale în procedura de executare silită	646
Secțiunea 36. Aspecte privitoare la soluționarea contestației la executare în materia actelor administrative fiscale, în contextul vechiului Cod de procedură fiscală și al noului Cod de procedură fiscală. Posibilitatea formulării unei contestații la executare împotriva hotărârilor definitive pronunțate de către instanțele de executare în materia contenciosului administrativ-fiscal	648
36.1. Considerații generale	648
36.2. Contestația la executare în cazul contenciosului fiscal de drept comun și instanța competentă cu soluționarea contestației la executare în materie fiscală.....	654
36.3. Aspecte privitoare la contestația la executare împotriva hotărârilor judecătorești pronunțate de către instanța de executare în materia contenciosului administrativ-fiscal.....	660

Secțiunea 37. Concluzii și propuneri <i>de lege ferenda</i> în materia contenciosului administrativ-fiscal.....	663
---	-----

Capitolul VI. Contenciosul contravențional exercitat pe calea recursului paralel de către instanțele de drept comun, precum și de către instanțele de contencios administrativ potrivit unor acte normative speciale.....	666
Secțiunea 1. Reglementarea constituțională și legală a contenciosului administrativ contravențional special.....	666
1.1. Aspecte referitoare la regimul juridic al contravențiilor după revizuirea constituțională din anul 2003. Jurisprudența Curții Constituționale	666
Secțiunea a 2-a. Acte normative prin care se pot reglementa contravenții, felul sancțiunilor contravenționale, cuantumul sancțiunilor contravenționale și condițiile care trebuie îndeplinite pentru sancționarea contravenientului	668
2.1. Acte normative prin care se pot reglementa contravenții și conținutul acestora	668
2.2. Acte normative prin care se stabilește atât amenda contravențională, cât și tarife de determinare a despăgubirilor pentru pagubele pricinuite prin săvârșirea contravențiilor	670
2.3. Termenul de intrare în vigoare a actelor normative prin care se stabilesc contravenții.....	673
2.4. Competența autorităților administrației publice locale de a adopta hotărâri prin care se reglementează procedura de aplicare a măsurii tehnico-administrative constând în ridicarea autovehiculelor staționate/oprite neregulamentar pe partea carosabilă, precum și la delimitarea dintre sancțiunea contravențională prevăzută de O.U.G. nr. 195/2002 privind circulația pe drumurile publice și măsura tehnico-administrativă de ridicare a autovehiculelor staționate/oprite neregulamentar pe partea carosabilă.....	674
Secțiunea 3. Sancțiunile contravenționale reglementate de O.G. nr. 2/2001	676
3.1. Sancțiuni contravenționale principale.....	676
3.1.1. Avertismentul	676
3.1.2. Amenda contravențională și limitele amenzilor contravenționale în contextul O.G. nr. 2/2001	680
3.1.2.1. Amenzile contravenționale, limitele amenzilor contravenționale și modalități de stabilire a amenzilor contravenționale	680
3.1.2.2. Natura juridică a amenzilor contravenționale prin raportarea dispozițiilor O.G. nr. 2/2001 la dispozițiile Legii nr. 207/2015 privind Codul de procedură fiscală	682
3.1.2.3. Destinația sumelor încasate din amenzi contravenționale în contextul O.G. nr. 2/2001, Legii nr. 203/2018 și a unor acte normative speciale.....	682
3.1.2.3.1. Destinația sumelor încasate din amenzi contravenționale în contextul O.G. nr. 2/2001 și a Legii nr. 203/2018.....	682
3.1.2.3.2. Destinația sumelor încasate din amenzi contravenționale în contextul unor acte normative speciale	683
3.1.3. Prestarea unei activități în folosul comunității și procedura de executare a sancțiunii obligării contravenientului la prestarea unei activități în folosul comunității.....	685

3.2. Sancțiuni contravenționale complementare	689
3.2.1. Confiscarea bunurilor destinate, folosite sau rezultate din contravenții. Constituționalitatea confiscării în materie contravențională	689
3.2.2. Suspendarea sau anularea, după caz, a avizului, acordului sau a autorizației de exercitare a unei activități	702
3.2.3. Închiderea unității	702
3.2.4. Blocarea contului bancar	703
3.2.5. Suspendarea activității agentului economic. Privire specială asupra suspendării activității operatorului economic în cazul unor practici comerciale incorecte	703
3.2.5.1. Privire specială asupra suspendării activității operatorului economic în cazul unor practici comerciale incorecte	703
3.2.5.2. Suspendarea concesiunii miniere o dată cu aplicarea sancțiunii contravenționale	705
3.2.5.3. Suspendarea activității operatorului economic odată cu aplicarea sancțiunii amenzii contravenționale reglementată de Codul fiscal aprobat prin Legea nr. 227/2015	705
3.2.6. Retragerea licenței sau a avizului pentru anumite operațiuni ori pentru activități de comerț exterior, temporar sau definitiv	705
3.2.7. Desființarea lucrărilor și aducerea terenului în starea inițială	706
Secțiunea 4. Condițiile pe care trebuie să le îndeplinească fapta pentru a fi considerată contravenție. Distincția dintre contravenții și alte forme de ilicit în contextul depenalizării contravențiilor din dreptul românesc	706
4.1. Condițiile pe care trebuie să le îndeplinească fapta pentru a fi considerată contravenție	706
4.2. Distincția dintre contravenții și alte forme de ilicit în contextul depenalizării contravențiilor din dreptul românesc	706
4.3. Problema prezumției de nevinovăție în materie contravențională	707
4.4. Criteriile desprinse din jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului în baza cărora o sancțiune contravențională fiscală (amenzi fiscale) poate fi asimilată unei acuzații în materie penală	708
Secțiunea 5. Prescripția aplicării sancțiunii contravenționale în contextul O.G.nr. 2/2001 privind regimul juridic al contravențiilor și al unor acte normative speciale	709
5.1. Prescripția aplicării sancțiunilor contravenționale potrivit O.G. nr. 2/2001	709
5.2. Reglementării speciale derogatorii de la normele cu caracter general reglementate de O.G. nr. 2/2001 în materia prescripției aplicării sancțiunilor contravenționale	710
Secțiunea 6. Organele abilitate cu constatarea și aplicarea sancțiunilor contravenționale	712
6.1. Organele abilitate cu constatarea și aplicarea sancțiunilor contravenționale potrivit O.G. nr. 2/2001	712
6.2. Reglementări speciale în materia competenței organelor care constată și aplică sancțiuni contravenționale	713
Secțiunea 7. Actele emise în materia contenciosului contravențional și natura juridică a acestora	719

7.1. Procesul-verbal de constatare și de aplicare a unei sancțiuni contravenționale și natura juridică a acestuia	719
7.2. Neconstituționalitatea dispozițiilor art. 22 alin. (3) din Legea nr. 203/2018 prin încălcarea dispozițiilor art. 15 alin. (2) din Constituția României care consacră principiul retroactivității legii contravenționale mai favorabile	722
7.3. Elementele pe care trebuie să le conțină procesul-verbal de constatare a contravenției și de aplicare sancțiunii. Sancțiunea în cazul în care procesul-verbal de constatare a contravenției și de aplicare sancțiunii nu conține elementele prevăzute de lege.....	723
Secțiunea 8. Prezumția de legalitate a procesului-verbal de constatare și aplicare a contravenției	725
Secțiunea 9. Aspecte privitoare la revocabilitatea procesului-verbal de constatare și sancționare a contravențiilor	728
Secțiunea 10. Calitatea procesuală în litigiile din materia contenciosului administrativ contravențional.....	729
10.1. Subiectul contravenției	729
10.2. Calitatea procesuală în litigiile din materia contenciosului contravențional.....	730
10.3. Persoana juridică – subiect al raportului juridic de drept contravențional. Delimitarea răspunderii contravenționale de răspunderea penală prin raportare la noțiunea de „persoană juridică” consacrată de legislația civilă și noțiunea de „persoană juridică” consacrată de legislația penală	733
Secțiunea 11. Instanțele competente cu soluționarea litigiilor din materia contenciosului administrativ contravențional și procedura de soluționare a cererilor. Calea de atac care poate fi exercitată asupra hotărârii instanței de fond în materie contravențională.....	736
11.1. Instanțele competente cu soluționarea litigiilor din materia contenciosului administrativ contravențional potrivit O.G. nr. 2/2001 privind regimul juridic al contravențiilor.....	736
11.1.1. Competența teritorială a instanțelor care soluționează litigii vizând constatarea și aplicarea contravențiilor	736
11.1.2. Excepții de la competența teritorială a instanțelor judecătorești care soluționează litigii din materia contravențiilor	742
11.2. Aspecte privitoare la constituționalitatea prevederilor art. 32 alin. (1) din O.G.nr. 2/2001	742
11.3. Competența specială în materia soluționării litigiilor contravenționale reglementată prin acte normative speciale.....	748
11.4. Competența specială în soluționarea litigiilor contravenționale derivate din procese-verbale contravenționale întocmite în urma constatării unor clauze abuzive inserate în contractele încheiate între profesioniști și consumatori	748
Secțiunea 12. Căile de atac în materia soluționării litigiilor contravenționale	749
Secțiunea 13. Aspecte privitoare la taxele de timbru în materia litigiilor contravenționale.....	752
Secțiunea 14. Aspecte privitoare la implicațiile Deciziei Curții Constituționale nr. 953/2006 în materia soluționării litigiilor din materie contravențională	753

Secțiunea 15. Aspecte privitoare la contenciosul contravențional în materia serviciilor de utilitate publică	753
Secțiunea 16. Contenciosul contravențional în materia concurenței. Competența instanțelor de contencios administrativ de a soluționa litigii în legătură cu decizii ale Consiliului Concurenței privitoare la aplicarea de sancțiuni contravenționale.....	758
16.1. Regimul contravențional instituit de Legea concurenței nr. 21/1996 republicată	758
16.2. Sancțiunile contravenționale aplicate de către Consiliul Național de Supraveghere din Domeniul Feroviar (CNSDF).....	767
16.3. Sancțiuni contravenționale aplicate de către Consiliul de Supraveghere din Domeniul Naval	768
16.4. Atribuții ale Consiliului Concurenței de a constata și aplica sancțiuni contravenționale pentru punerea în aplicare a Regulamentului (UE) 2019/1150 al Parlamentului European și al Consiliului din 20 iunie 2019 privind promovarea echității și transparenței pentru întreprinderile utilizatoare de servicii de intermediere online	769
Secțiunea 17. Răspunderea contravențională reglementată de Codul administrativ.....	770
Secțiunea 18. Răspunderea contravențională pentru nerespectarea dispozițiilor legale privitoare la procedura de atribuire a contractului de achiziție publică.....	773
Secțiunea 19. Regimul contravențional în materia circulației rutiere și a transporturilor.....	775
19.1. Contravențiile rutiere – acuzații în materie penală în accepțiunea CEDO	775
19.2. Regimul contravențional în materia circulației rutiere și a transporturilor reglementat de O.U.G. nr. 195/2002 privind circulația pe drumurile publice și unele acte normative speciale.....	777
19.2.1. Regimul contravențional în materia circulației rutiere și a transporturilor reglementat de O.U.G. nr. 195/2002 privind circulația pe drumurile publice	777
19.2.2. Sancțiuni contravenționale principale și complementare reglementate de O.U.G. nr. 195/2002 pentru neîndeplinirea obligațiilor privitoare la asigurarea obligatorie de răspundere civilă a autovehiculelor ...	780
19.3. Regimul contravențional în materia transporturilor rutiere.....	785
Secțiunea 20. Regimul contravențional în materie silvică	787
20.1. Reglementarea contravențiilor în materie silvică.....	787
20.2. Inaplicabilitatea principiului <i>ne bis in idem</i> în cazul aplicării sancțiunilor contravenționale și penale în materie silvică.....	789
Secțiunea 21. Câteva considerente referitoare la recidiva contravențională și la contravențiile aflate în concurs în contextul legislativ actual	792
Secțiunea 22. Jurisprudența Curții de Justiție a Comunităților Europene (Uniunii Europene) în materia contenciosului european contravențional	794
Secțiunea 23. Procedura de executare a hotărârilor judecătorești și a altor titluri executorii în materia contenciosului contravențional	796
23.1. Considerații generale privitoare la titlurile executorii în materie contravențională.....	796

23.2. Titlul executoriu în materie contravențională reprezentat de hotărârea instanței civile de drept comun care reglementează plângerea împotriva procesului-verbal de contravenție și hotărârea judecătorească definitivă pronunțată de instanța de contencios administrativ care soluționează apelul împotriva hotărârii pronunțate în fond de instanța civilă de drept comun. Considerații privitoare la procedura de executarea celor două categorii de hotărâri judecătorești.....	797
23.3. Aspecte privind compatibilitatea normelor procedurale execuționale în materia contravențiilor reglementate prin O.G. nr. 2/2001 cu normele procedurale execuționale reglementate prin Codul de procedură fiscală (vechi și nou) și Codul de procedură civilă.....	799
23.4. Prescripția executării sancțiunii contravenționale.....	806
23.4.1. Prescripția executării sancțiunii contravenționale în contextul O.G. nr. 2/2001 privind regimul juridic al contravențiilor și al unor acte normative speciale.....	806
23.5. Procedura de executare <i>de lege lata</i> a hotărârilor judecătorești și a altor titluri executorii în materie contravențională.....	812
23.5.1. Procedura de executare de lege lata a hotărârilor judecătorești și a altor titluri executorii în materie contravențională în contextul O.G. nr. 2/2001 și al Codului de procedură fiscală.....	812
23.5.2. Contestația la executare în materia executării silite a creanțelor reprezentând amenzi contravenționale stabilite prin titluri executorii.....	816
23.6. Jurisprudența Curții de Justiție a Uniunii Europene în materia executării hotărârilor date de instanțele internaționale și a altor titluri executorii în materia contenciosului contravențional.....	819

Capitolul VII. Contenciosul administrativ subiectiv de plină jurisdicție în materia protecției mediului.....	821
Secțiunea 1. Considerații generale. Reglementări naționale și comunitare (unionale) în materia protecției mediului.....	821
Secțiunea 2. Principiile care stau la baza realizării obiectivelor privitoare la protecția mediului.....	825
Secțiunea 3. Autorități ale administrației publice centrale cu atribuții în materia protecției mediului.....	827
3.1. Ministerul Mediului, Apelor și Pădurilor.....	827
3.2. Agenția Națională pentru Protecția Mediului și agențiile județene pentru protecția mediului.....	831
3.3. Garda Națională de Mediu, comisariatele județene de mediu, Comisariatul Municipiului București și Comisariatul Biosferei „Delta Dunării”	832
Secțiunea 4. Atribuții ale autorităților administrației publice locale în materia protecției mediului.....	833
4.1. Atribuții ale autorităților administrației publice în materia serviciul public de salubritate și activitățile componente ale acestui serviciu.....	833
4.1.1. Atribuții ale autorităților administrației publice în materia serviciul public de salubritate reglementate prin Legea serviciului public de salubritate a localităților nr. 101/2006.....	833
4.1.2. Completarea Legii nr. 101/2006 cu prevederile O.U.G. nr. 92/2021 și a altor acte normative speciale în materia protecției mediului.....	835

4.1.3. Completarea dispozițiilor Legii nr. 101/2006 cu dispozițiile Legii nr. 278/2013 privind emisiile industriale	839
4.2. Obligații ale autorităților publice reglementate de Legea nr. 195/2005 privitoare la interzicerea permanentă sau temporară a desfășurării activităților generatoare de disconfort olfactiv	840
4.3. Obligații ale autorităților administrației publice locale care vizează calitatea aerului înconjurător	840
Secțiunea 5. Atribuții ale proprietarilor fondului forestier. Contractul de administrare a fondului forestier	842
5.1. Atribuții ale proprietarilor fondului forestier	842
5.2. Amenajamentul silvic și procedura evaluării de mediu a amenajamentelor silvice. Acte administrative emise în procedura evaluării de mediu a amenajamentelor silvice	846
5.3. Contractul de administrare a fondului forestier	851
Secțiunea 6. Participarea publicului la informațiile de mediu și la luarea deciziilor în materia protecției mediului	853
6.1. Participarea publicului la informațiile de mediu și la luarea deciziilor în materia protecției mediului, în contextul dreptului intern și al dreptului unional	853
6.2. Participarea publicului la informațiile de mediu și la luarea deciziilor în materia protecției mediului la nivelul Consiliului Europei	858
Secțiunea 7. Reglementare și considerații generale despre actele administrative adoptate în materia protecției mediului	859
Secțiunea 8. Acte administrative emise de către autoritățile competente în materia protecției mediului în cadrul procedurii de evaluare a impactului asupra mediului	860
8.1. Reglementare. Considerații preliminare	860
8.2. Evaluarea inițială de mediu. Decizia etapei de evaluare inițială și natura juridică a acesteia	862
8.3. Evaluarea adecvată – fază a evaluării inițiale de mediu în cazul ariilor naturale protejate de interes comunitar, conservarea habitatelor naturale, a florei și faunei sălbatice	865
8.4. Etapa de încadrare și decizia de încadrare	866
8.5. Punctul de vedere al autorității competente pentru protecția mediului pentru investițiile care nu se supun procedurilor de evaluare a impactului asupra mediului	868
Secțiunea 9. Avizele, autorizațiile și acordurile în materia protecției mediului	868
9.1. Reglementare	868
9.2. Acordul de mediu	869
9.3. Avizul de mediu	870
9.4. Avizul de gospodărie a apelor – act administrativ emis după decizia de evaluare inițială de mediu în vederea demarării etapei de încadrarea proiectului în procedura de evaluare a impactului asupra mediului	871
9.5. Autorizația de mediu	874
9.6. Autorizația integrată de mediu	875
9.7. Autorizațiile privind emisiile de gaze cu efect de seră	877
9.8. Autorizația privind activități cu organisme modificate genetic	878

9.9. Reglementări comune aplicabile actelor de reglementare în materia protecției mediului referitoare la valabilitatea acestora.....	879
Secțiunea 10. Acte administrative de mediu care fac obiectul unor reglementări speciale	879
Secțiunea 11. Inaplicabilitatea procedurii aprobării tacite în cazul emiterii avizelor de către autoritățile competente în materia protecției mediului	880
Secțiunea 12. Soluționarea litigiilor derivate din actele administrative de mediu ...	881
Secțiunea 13. Suspendarea executării actelor administrative emise în materia protecției mediului	883
Secțiunea 14. Contracte administrative cu incidență în materia protecției mediului.....	887
14.1. Obligația autorităților contractante de a solicita anterior demarării procedurii de atribuire a contractului de achiziție publică evaluarea impactului asupra protecției mediului pentru proiectele de achiziții publice care necesită această evaluare	887
14.2. Contractul de achiziție publică verde.....	888
14.3. Contractul de administrare a ariilor naturale protejate.....	890
14.3.1. Notarea în cartea funciară a calității de arie naturală protejată ori de coridor ecologic.....	890
14.3.2. Contractul de administrare a ariilor naturale protejate.....	890
14.4. Contracte de finanțare în materia protecției mediului	896
14.4.1. Contractul de finanțare și contractul de achiziție publică încheiat între Administrația Fondului pentru mediu și beneficiarul finanțării conform Ghidului de finanțare a Programului privind reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră în transporturi, prin promovarea infrastructurii pentru vehiculele de transport rutier nepoluant din punct de vedere energetic: stații de reîncărcare pentru vehicule electrice în localități	896
14.4.2. Contractul de finanțare privind sprijinirea eficienței energetice și a gestionării inteligente a energiei în infrastructura de iluminat public	897
14.4.3. Contractul de finanțare în vederea gestionării inteligente a gazelor naturale	899
14.4.4. Contracte de finanțare în materia deșeurilor	900
Secțiunea 15. Calitatea procesuală a organismelor sociale interesate în litigiile derivate din încălcarea prevederilor legale din materia protecției mediului	901
Secțiunea 16. Soluționarea litigiilor derivate din actele de mediu emise de către autoritățile competente în materia protecției mediului și din omisiunile autorităților competente în materia protecției mediului privitoare la participarea publicului la informațiile de mediu. Distincția între procedura de contestare a actelor de mediu și procedura de contestare a omisiunilor autorităților competente în materia protecției mediului privitoare la participarea publicului la informațiile de mediu	905
Secțiunea 17. Problema răspunderii de mediu cu referire la prevenirea și repararea prejudiciului asupra mediului	911
17.1. Natura juridică a răspunderii pentru prejudiciile cauzate asupra mediului.....	911
17.2. Răspunderea de mediu prin raportare la principiul „poluatorul plătește” conform dreptului intern și a actelor normative comunitare (unionale).....	914
17.3. Răspunderea de mediu pentru prejudicii cauzate fondului forestier.....	920

17.4. Răspunderea de mediu pentru încălcarea regulilor privind protecția mediului și buna vecinătate.....	923
Secțiunea 18 Răspunderea autorităților administrației publice locale pentru acte administrative emise în aplicarea prevederilor legale referitoare la amenajarea spațiilor verzi și asigurarea unui mediu urban sănătos.....	925
18.1. Amenajarea spațiilor verzi și asigurarea unui mediu urban sănătos – cerință indispensabilă a respectării dreptului la un mediu sănătos	925
18.2. Răspunderea autorităților administrației publice locale pentru acte administrative adoptate/emise în materia transformării unor terenuri proprietate privată în spații verzi	930
18.3. Avizul pentru punerea în executare a deciziei luate la nivelul administrațiilor publice locale de tăiere a arborilor sănătoși din spațiile verzi	935
Secțiunea 19 Aspecte referitoare la protecția mediului prin raportare la jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului și la normele unionale.....	936

TITLUL III. EXECUTAREA HOTĂRĂRILOR JUDECĂTOREȘTI ȘI A ALTOR TITLURI EXECUTORII ÎN CONTENCIOSUL ADMINISTRATIV, ÎN CONTEXTUL LEGII NR. 554/2004 A CONTENCIOSULUI ADMINISTRATIV, AL ALTOR ACTE NORMATIVE SPECIALE, AL CONVENȚIEI EUROPENE A DREPTURILOR OMULUI ȘI AL JURISPRUDENȚEI CURȚII EUROPENE A DREPTURILOR OMULUI	941
--	------------

Capitolul I. Preliminarii. Sfera de aplicabilitate a procedurii de executare a hotărârilor judecătorești definitive pronunțate de către instanțele de contencios administrativ	943
---	------------

Capitolul II. Titlul executoriu în materia contenciosului administrativ propuneri de lege ferenda	950
Secțiunea 1. Considerații generale privitoare la titlurile executorii reglementate de dispozițiile Codului de procedură civilă și implicațiile normelor procesuale de drept comun în materia executării hotărârilor judecătorești pronunțate de către instanțele de contencios administrativ.....	950
Secțiunea 2. Titlul executoriu în materia contenciosului administrativ reglementat prin Legea nr. 554/2004 a contenciosului administrativ, prin raportare la normele cu caracter execuțional reglementate prin noul Cod de procedură civilă.....	955
2.1. Categoriile de titluri executorii care intră în sfera de reglementare a Legii nr. 554/2004. Analiza compatibilității dispozițiilor Legii nr. 554/2004 a contenciosului administrativ cu dispozițiile Codului de procedură civilă în materia titlurilor executorii	955
2.1.1. Categoriile de titluri executorii care intră în sfera de reglementare a Legii nr. 554/2004	955
2.1.2. Analiza compatibilității dispozițiilor Legii nr. 554/2004 a contenciosului administrativ cu dispozițiile Codului de procedură civilă în materia titlurilor executorii	959
2.1.3. Problema titlurilor executorii pronunțate de către instanțele de contencios administrativ în materia suspendării executării actelor administrative.....	961

2.1.4. Titlurile executorii pronunțate de către instanțele judecătorești care au soluționat litigii având ca obiect acte administrative, pe calea recursului paralel reglementat de art. 5 alin. (2) din Legea nr. 554/2004	963
2.1.5. Titlurile executorii în materia aprobării tacite.....	964
2.2. Distincția dintre acțiunea în contencios administrativ formulată împotriva refuzului nejustificat de a soluționa o cerere și refuzul nejustificat de executare a unei hotărâri judecătorești pronunțată de către instanța de contencios administrativ.....	964
2.3. Categoriile de titluri executorii reprezentate de hotărâri judecătorești definitive pronunțate de către instanțele de contencios administrativ care nu intră în sfera de reglementare a prevederilor Legii nr. 554/2004 a contenciosului administrativ.....	966
Secțiunea 3. Aspecte privitoare la titlurile executorii reprezentate de hotărâri judecătorești definitive pronunțate de către instanțele de contencios administrativ prin care au fost acordate cheltuieli de judecată în sarcina părții căzute în pretenții.....	968
Secțiunea 4. Calitatea de titlu executoriu a facturilor emise pentru achitarea contravalorii serviciilor de utilitate publică prestate în baza contractelor de furnizare a serviciilor de utilități publice. Considerații privitoare la procedura de executare silită a facturilor emise în baza contractelor de furnizare a serviciilor de utilități publice.....	970
4.1. Considerații privitoare la calitatea de titlu executoriu a facturilor emise pentru achitarea contravalorii serviciilor de utilitate publică prestate în baza contractelor de furnizare a serviciilor de utilități publice	970
4.2. Procedura de executare silită a facturilor emise pentru achitarea contravalorii serviciilor de utilitate publică prestate în baza contractelor de furnizare a serviciilor de utilități publice. Implicațiile deciziei Curții Constituționale nr. 748/2021 în materia procedurii de executare a facturilor fiscale emise pentru achitarea contravalorii serviciilor de utilitate publică prestate în baza contractelor de furnizare a serviciilor de utilități publice.....	974
Secțiunea 5. Propuneri de lege ferenda privind modificarea și completarea art. 22 din Legea nr. 554/2004 a contenciosului administrativ	982

Capitolul III. Obligația executării hotărârilor judecătorești definitive pronunțate în condițiile Legii contenciosului administrativ nr. 554/2004	988
Secțiunea 1. Obligația executării hotărârilor judecătorești pronunțate în materia contenciosului administrativ, din perspectiva Convenției europene a drepturilor omului	988
Secțiunea 2. Obligația executării hotărârilor judecătorești pronunțate în materia contenciosului administrativ consacrată prin Legea nr. 554/2004 a contenciosului administrativ	995
Secțiunea 3. Aspecte privitoare la natura juridică a actelor de executare a hotărârilor judecătorești definitive pronunțate de instanțele de contencios administrativ în condițiile Legii nr. 554/2004	996
Capitolul IV. Procedura de executare a hotărârilor judecătorești definitive pronunțate de către instanțele de contencios administrativ în condițiile Legii nr. 554/2004	999

Secțiunea 1. Modificări și completări aduse Legii contenciosului administrativ nr. 554/2004 prin Legea nr. 212/2018 în materia procedurii de executare a hotărârilor judecătorești definitive pronunțate de către instanțele de contencios administrativ	999
Secțiunea 2. Aplicabilitatea în timp a noilor dispoziții instituite de Legea nr. 212/2018 în materia procedurii de executare a hotărârilor judecătorești pronunțate de către instanțele de contencios administrativ.....	1000
Secțiunea 3. Cererea creditorului. Termenul de formulare a cererii creditorului ..	1005
Secțiunea 4. Termenul de executare a hotărârilor judecătorești definitive pronunțate de către instanțele de contencios administrativ și momentul de la care curge acest termen	1007
Secțiunea 5. Obiectul cererii creditorului. Condițiile de admisibilitate a cererii creditorului	1011
Secțiunea 6. Aplicarea amenzii conducătorului autorității publice sau, după caz, persoanei responsabile cu executarea hotărârii judecătorești și stabilirea penalităților în favoarea reclamantului.....	1018
6.1. Considerații referitoare la sancțiunea amenzii aplicată conducătorului autorității publice sau persoanei responsabile cu executarea hotărârii judecătorești definitive. Distanța dintre procedura de aplicare a amenzii și procedura de aplicare a penalităților prin raportarea normelor procesuale de drept comun reglementate de Codul de procedură civilă la normele speciale reglementate de Legea nr. 554/2004	1018
6.2. Natura juridică a amenzii aplicate conducătorului autorității publice sau persoanei responsabile cu executarea hotărârii judecătorești. Distanța dintre amenzile aplicate pentru neexecutarea hotărârilor judecătorești definitive pronunțate de către instanțele de contencios administrativ și amenzile judiciare aplicate autorităților publice pentru abateri săvârșite în cursul activității de judecată	1022
6.2.1. Natura juridică a amenzii aplicate conducătorului autorității publice sau persoanei responsabile pentru neexecutarea hotărârilor judecătorești definitive pronunțate de instanțele de contencios administrativ, în contextul dispozițiilor art. 24 din Legea nr. 554/2004	1022
6.2.2. Distanța dintre amenzile aplicate pentru neexecutarea hotărârilor judecătorești definitive pronunțate de către instanțele de contencios administrativ și amenzile judiciare aplicate autorităților publice pentru abateri săvârșite în cursul activității de judecată.....	1025
6.3. Noțiunea de „conducător al autorității publice” și „persoană responsabilă”	1028
Secțiunea 7. Stabilirea termenului de executare a hotărârilor judecătorești definitive, a amenzii și a penalităților prin dispozitivul hotărârii judecătorești care soluționează fondul litigiului de contencios administrativ. Aspecte privitoare la corelarea dispozițiilor art. 24 din Legea nr. 554/2004 cu dispozițiile art. 18 din Legea nr. 554/2004	1045
Secțiunea 8. Sancțiunea aplicabilă în cazul în care conducătorul autorității publice nu execută hotărârea judecătorească definitivă nici după aplicarea amenzii și aplicarea de penalități	1055
8.1. Modificări și completări aduse art. 24 alin. (4) din Legea nr. 554/2004 prin Legea nr. 212/2018. Compatibilitatea dispozițiilor art. 24 alin. (4) din	

Legea nr. 554/2004 cu dispozițiile art. 906 alin. (4) C. pr. civ. modificat prin Legea nr. 310/2018	1055
8.2. Despăgubiri care pot fi acordate în procedura de executare silită, în contextul art. 24 alin. (4) din Legea nr. 554/2004 modificat prin Legea nr. 212/2018, raportat la art. 892 C. pr. civ.....	1069
8.3. Condiția acordării de despăgubiri în procedura de executare silită doar în cadrul procedurii de executare silită, și nu pe cale separată	1072
Secțiunea 9. Considerații privitoare la procedura de executare a hotărârilor judecătorești definitive pronunțate de către instanțele de contencios administrativ, în contextul art. 18 alin. (3) și (4) din Legea nr. 554/2004, prin care s-au instituit în sarcina autorităților publice obligații de plată a despăgubirilor pentru daune materiale și morale cauzate persoanelor vătămate într-un drept sau interes legitim printr-un act administrativ	1076
9.1. Procedura de executare a hotărârilor judecătorești definitive pronunțate de către instanțele de contencios administrativ prin care s-au stabilit în sarcina autorităților publice acordarea de daune materiale și morale	1076
9.2. Aspecte privitoare la organul competent cu soluționarea cererii de încuviințare a executării silite în cazul hotărârilor judecătorești definitive pronunțate de către instanța de contencios administrativ prin care au fost acordate daune materiale sau morale și care nu intră sub incidența procedurii de executare reglementate de Legea nr. 554/2004 a contenciosului administrativ	1087
Capitolul V. Particularități privitoare la procedura de executare a titlurilor executorii emise în materia acordării ajutorului de stat	1095
Secțiunea 1. Reglementarea ajutorului de stat în contextul dreptului nostru intern și a normelor unionale	1095
Secțiunea 2. Aspecte privitoare la procedura de executare a titlurilor executorii emise în materia acordării ajutorului de stat	1097
Capitolul VI. Procedura de executare a obligațiilor de plată ale instituțiilor publice, stabilite prin titluri executorii, potrivit O.G. nr. 22/2002	1102
Capitolul VII. Procedura de executare a obligațiilor de plată a unităților administrativ-teritoriale, subdiviziunilor acestora și a instituțiilor publice de subordonare locală, reglementată prin O.U.G. nr. 46/2013	1115
Capitolul VIII. Instanța de executare și căile de atac care pot fi exercitate împotriva hotărârilor pronunțate de către instanța de executare	1119
Secțiunea 1. Instanțele învestite cu soluționarea litigiilor de contencios administrativ în faza de executare a acestora	1119
1.1. Instanța de executare în accepțiunea Legii nr. 554/2004 modificată prin Legea nr. 212/2018 și atribuțiile instanței de executare	1119
1.2. Considerații privitoare la procedura de executare a hotărârilor judecătorești definitive pronunțate de către instanțele de contencios administrativ în materia achizițiilor publice, achizițiilor sectoriale, concesiunilor de lucrări și concesiunilor de servicii. Instanța de executare în	

cazul litigiilor în care partea poate opta pentru soluționarea litigiului pe cale administrativ-jurisdicțională	1133
1.2.1. Considerații privitoare la procedura de executare a hotărârilor judecătorești definitive pronunțate de către instanțele de contencios administrativ în materia achizițiilor publice, achizițiilor sectoriale, concesiunilor de lucrări și concesiunilor de servicii, în condițiile Legii nr. 101/2016.....	1133
1.2.2. Instanța de executare în cazul litigiilor în care partea poate opta sau nu pentru soluționarea litigiului pe cale administrativ-jurisdicțională	1135
Secțiunea 2. Căi de atac împotriva hotărârilor judecătorești pronunțate de către instanța de executare, prin raportarea dispozițiilor Legii nr. 554/2004 a contenciosului administrativ la dispozițiile normelor execuționale reglementate de noul Cod de procedură civilă.....	1141
2.1. Căile de atac împotriva hotărârilor judecătorești pronunțate de către instanța de executare în contextul modificărilor și completărilor aduse Legii nr. 554/2004 prin Legea nr. 212/2018.....	1141
2.2. Procedura de executare a hotărârilor pronunțate de către instanța de executare. Contestația la executare formulată după pronunțarea instanței de executare. Condițiile în care se poate formula contestație la executare în materia contenciosului administrativ	1143
2.3. Aspecte privitoare la formularea contestației la executare în ipoteza titlurilor executorii pronunțate de către instanțele de contencios administrativ prin care se dispune acordarea de despăgubiri materiale sau morale, intrând sub incidența Codului de procedură civilă.....	1152
Secțiunea 3. Aspecte privitoare la procedura de contestare a titlurilor executorii din materia contenciosului administrativ, altele decât hotărârile judecătorești definitive pronunțate de către instanțele de contencios administrativ.....	1154
Secțiunea 4. Acțiunea în regres reglementată de Legea nr. 554/2004 a contenciosului administrativ exercitată împotriva persoanelor care se fac vinovate de neexecutarea în termen a hotărârilor judecătorești definitive pronunțate de instanțele de contencios administrativ prin care s-au instituit anumite obligații de a face în sarcina autorităților publice căzute în pretenții.....	1155
BIBLIOGRAFIE	1163

Capitolul I

Acțiunea în contencios administrativ obiectiv exercitată de către Avocatul Poporului

Secțiunea 1 Conceptul de „ombudsman”. Evoluție istorică

În sistemul de drept românesc, Avocatul Poporului dobândește calitatea de titular al unei acțiuni în contencios obiectiv, prin intermediul căreia acționează ca urmare a controlului exercitat asupra activității autorităților administrative, constatând că ilegalitatea actului administrativ normativ sau refuzul autorității administrative, care afectează drepturile și libertățile cetățenilor, nu pot fi înlăturate decât prin justiție.

Conceptul de „ombudsman” își are originile istorice în primul ombudsman (Ombudsmanul parlamentar) apărut în secolul al XIX-lea în Suedia, în anul 1766, fiind un împuternicit al puterii legislative, având misiunea de a supraveghea administrația publică și sistemul judiciar și de a-i sancționa pe cei care nu își îndeplineau atribuțiile. Deși apărută în anul 1766, funcția de „ombudsman” și-a găsit consacarea în Constituția suedeză din 1809 și reprezintă o formă de control al parlamentului pentru respectarea legilor de către judecători, funcționari și ofițeri. Ca atare, conceptul de „ombudsman” are origini suedez-scandinave, însemnând „cel care pledează pentru altul” sau „reprezentant”, subliniind astfel rădăcinile sale istorice de reprezentant legal¹. În limba suedeză, „ombudsman” înseamnă mandat, împuternicire, desemnând o instituție investită de Parlamentul suedez – Riksdag – în număr de 4 ombudsmani, cu atribuții în a examina plângerile ce îi sunt adresate de către cei care pretind că le-au fost încălcate drepturi și libertăți garantate prin Constituție, activitatea ombudsmanilor vizând supervizarea tuturor serviciilor publice, în general cele administrative ale statului, ale colectivității locale, chiar și personalului acestora².

În prezent, instituția Ombudsmanului s-a extins cu repeziciune, Institutul Internațional al Ombudsmanilor având în prezent peste 150 de membri în toată lumea. Extinderea cu repeziciune a instituției Ombudsmanului are strânsă legătură cu expansiunea statului bunăstării sau a așa-numitului *Big government*, care a dus la creșterea interacțiunii între guvern și popor și, în același timp, la creșterea riscului de nemulțumire, de abuzuri sau de administrări defectuoase, precum și legătură cu drepturile omului, mai ales după adoptarea Declarației Drepturilor Omului din 1948³.

În prezent, instituția Ombudsmanului este cunoscută în țările europene sub diferite denumiri, precum⁴:

a) în Franța, Ombudsmanul este înființat în baza Legii din 13 ianuarie 1989 și poartă denumirea de „mediatorul republicii”, având menirea de a primi plângerile care se referă la relațiile cetățean-autoritățile administrative ale statului (instituții publice, colectivități

¹ A se vedea pentru analiza conceptului de ombudsman, D.O. Balica, B. Radu, *Avocatul Poporului în România – concept, poziționare*, în lucrarea „Instituția Ombudsmanului: justiție alternativă?”, coord. D.-C. Dragoș, B. Neamțu, Ed. C.H. Beck, București, 2012, pp. 3-8.

² A se vedea F. Ciorăscu, *Instituția Avocatul Poporului în sistemele de drept europene*, publicat în Caietul Științific al Institutului de Științe Administrative „Paul Negulescu” nr. 6/2004, pp. 587-588 și 590.

³ D.-C. Dragoș, B. Neamțu, *op. cit.*, p. 4.

⁴ A se vedea cu privire la autoritățile administrative independente în unele țări europene: R.N. Petrescu, *Drept administrativ*, Ed. Hamangiu, București, 2009, pp. 129-130; F. Ciorăscu, *op. cit.*, pp. 593-594.

publice teritoriale). Plângerile sunt adresate indirect mediatorului prin intermediul unui senator sau deputat, iar dacă reclamațiile se dovedesc a fi întemeiate, mediatorul poate solicita ministerului sau autorității competente soluționarea litigiului, făcând totodată propuneri în acest sens, precum și recomandări în scopul îmbunătățirii activității organismului respectiv; „mediatorul republicii” este considerat o autoritate independentă care exercită un control cu trăsăturii proprii, care îl deosebesc atât de controlul jurisdicțional, cât și de controalele administrative tradiționale asupra ansamblului administrației, inclusiv asupra colectivităților locale, serviciilor publice descentralizate și organismelor autorizate să desfășoare servicii public;

b) în Marea Britanie, Ombudsmanul poartă denumirea de „comisar parlamentar pentru administrație”, înființat în anul 1967, a cărui competență cuprinde activitatea oricărui departament ministerial, dar nu și în materie de politică internă sau externă, domenii ce nu intră sub incidența atribuțiilor sale. Conform Legii din 1967, toți cetățenii prejudiciați de un departament ministerial, însă într-o activitate administrativă, se pot adresa comisarului parlamentar, dar nu în mod direct, ci prin intermediul unui membru al comisiei camerelor;

c) în Portugalia, prin Decretul-Lege nr. 212/1975, este creată instituția „Apărătorul Dreptății”, respectiv apărătorul public, mediatorul public, provedor de justiție, obiectivul fundamental al acestei instituții fiind acela de a asigura legalitatea activității administrației publice, precum și dreptul acestui organism de a ancheta reclamațiile formulate de către cetățeni împotriva abuzurilor funcționarilor publici¹. Apărătorul Dreptății nu are putere directă de decizie, nu poate anula un act administrativ, dar poate semnală lacunele legislative²;

d) În Spania, la fel ca și în România, instituția poartă denumirea de „Avocatul Poporului” (*Defensor del Pueblo*), fiind prevăzută în Constituție și reglementată prin lege organică.

Sub acest aspect, după cum judicios s-a remarcat în literatura de specialitate, indiferent de denumire, forța instituției depinde de personalitatea celui care o îndeplinește, fiind vorba despre o caracteristică a oricărei funcții publice de autoritate³.

Se impune, de asemenea, precizarea că, în toate sistemele de drept, instituția Ombudsmanului există în paralel cu alte mijloace de control, precum recursul ierarhic, tribunalele administrative etc.

Secțiunea 2

Reglementarea instituției Avocatul Poporului în sistemul constituțional și legislativ român. Natura juridică a instituției Avocatul Poporului

2.1. Reglementarea instituției Avocatul Poporului în sistemul constituțional și legislativ român

În România, instituția Ombudsmanului poartă denumirea de „Avocatul Poporului”, fiind înființată în anul 1991, odată cu adoptarea noii Constituții, sursa de inspirație

¹ A se vedea: F. Ciorăscu, *op. cit.*, p. 593; C. Boitan, *Ridicarea excepției de neconstituționalitate de către Avocatul Poporului*, în *Caietul Științific al Institutului de Științe Administrative „Paul Negulescu”* nr. 8/2006, p. 630.

² F. Ciorăscu, *op. cit.*, p. 593.

³ A se vedea D. Apostol Tofan, *Puterea discreționară și excesul de putere al autorităților publice*, Ed. All Beck, București, 1999, p. 269.

constituind-o Constituția spaniolă din 1978, care utilizează denumirea de „Apărătorul Poporului”¹. Constituantul român a optat pentru denumirea de „Avocatul Poporului”, considerându-se că exprimă cel mai clar și mai ales pe înțelesul tuturor rolul și semnificațiile juridice ale acestei instituții, respectându-se totodată o anumită tradiție în apărarea drepturilor – al cărui reprezentant profesional este avocatul². Sub acest aspect, după cum s-a remarcat în literatura de specialitate³, această instituție este și rămâne un garant al exercitării drepturilor fundamentale de către cetățeni, dar nu și un apărător al cetățenilor în fața justiției, ceea ce ar conduce la o confuzie între instituția Avocatul Poporului și cea a avocaturii, care cuprinde avocați grupați în barouri și în Uniunea Națională a Barourilor din România.

Fundamentarea constituțională a acestei instituții rezidă din dispozițiile art. 58-60 din Constituția revizuită, care reglementează principiile de organizare și funcționare a acestei instituții, urmând ca organizarea și funcționarea instituției Avocatul Poporului să fie reglementată de prevederile Legii organice nr. 35/1997 privind organizarea și funcționarea instituției Avocatul Poporului⁴, iar în aplicarea acesteia fiind emis Regulamentul de organizare și funcționare a instituției Avocatul Poporului, aprobat prin Ordinul Avocatului Poporului nr. 153/2019⁵.

Pe cale de consecință, instituția Avocatului Poporului fiind organizată și funcționând în baza legii sale organice proprii, Constituția a lăsat în libertatea legiuitorului infraconstituțional de a reglementa cazurile, condițiile și procedurile pe care se poate dobândi funcția de Avocat al Poporului, precum și cazurile în care mandatul Avocatului Poporului poate înceta.

Se impune precizarea că, deși în România instituția Avocatul Poporului a fost înființată în anul 1991, odată cu adoptarea noii Constituții a României, ea și-a început cu adevărat activitatea numai în anul 1997, când a fost adoptată legea sa de organizare și funcționare, respectiv Legea nr. 35/1997 privind organizarea și funcționarea instituției Avocatul Poporului.

Se impune, de asemenea, precizarea că, instituția Avocatul Poporului fiind apărătorul cetățeanului în fața administrației publice, ea este cuprinsă în Titlul II din Constituție, consacrat drepturilor, libertăților și îndatoririlor fundamentale, și nu în Titlul III, consacrat autorităților publice. Pe cale de consecință, aceste prevederi constituționale consfințesc rangul constituțional al acestei instituții, cu rol în apărarea drepturilor și libertăților

¹ A se vedea T. Drăganu, *Drept constituțional și instituții politice. Tratat elementar*, vol. I, Ed. Lumina Lex, București, 1998, p. 345.

² M. Constantinescu, A. Iorgovan, I. Muraru, S. Tănăsescu, *Constituția României revizuită*, Ed. All Beck, București, 2004, p. 115; I. Muraru, *Avocatul Poporului – instituție de tip ombudsman*, Ed. All Beck, București, 2004, p. 27.

³ A se vedea A. Iorgovan, L. Vișan, Al.-S. Ciobanu, D.I. Pasăre, *op. cit.*, p. 32.

⁴ Republicată în M. Of. nr. 277 din 15 aprilie 2014. După republicare, Legea nr. 35/1997 a fost modificată și completată prin O.U.G. nr. 48/2014 (publicată în M. Of. nr. 485 din 30 iunie 2014), aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 181/2014 (publicată în M. Of. nr. 6 din 6 ianuarie 2015).

⁵ Publicat în M. Of. nr. 938 din 21 martie 2019. Ordinul Avocatului Poporului nr. 153/2019 a fost modificat și completat prin Ordinul Avocatului Poporului nr. 44/2021 pentru modificarea și completarea Regulamentului de organizare și funcționare a instituției Avocatul Poporului, aprobat prin Ordinul Avocatului Poporului nr. 153/2019 (publicat în M. Of. nr. 370 din 9 aprilie 2021). În urma modificărilor și completărilor aduse Ordinului Avocatului Poporului nr. 153/2019 prin Ordinul Avocatului Poporului nr. 44/2021, a fost introdus în cuprinsul art. 13 din Ordinul nr. 153/2019, alin. (11) al art. 13 care prevede că, în vederea realizării atribuțiilor ce îi revin, instituția Avocatului Poporului organizează 15 birouri teritoriale și patru centre zonale la domeniul privind prevenirea torturii și a altor pedepse ori tratamente cu cruzime, inumane sau degradante în locurile de detenție ca structuri fără personalitate juridică.

persoanelor fizice în sensul stabilit prin Rezoluția Adunării Generale a ONU nr. 48/134 din 20 decembrie 1993 (Principiile de la Paris), în raporturile acestora cu autoritățile publice.

În considerarea rolului său constituțional de garant al respectării drepturilor și libertăților persoanelor, prin O.U.G. nr. 48/2014, atribuțiile instituției Avocatul Poporului au fost sporite prin preluarea de către instituția Avocatul Poporului a atribuțiilor Mecanismului Național de Prevenire a Torturii în Locurile de Detenție, ca urmare a Legii nr. 109/2009, prin care România a ratificat Protocolul opțional, adoptat la New York la 18 decembrie 2002, la Convenția împotriva torturii și a altor pedepse ori tratamente cu cruzime, inumane sau degradante, adoptată la New York la 10 decembrie 1984, precum și a aprobării în anul 2013 de către Guvernul României a Memorandumului cuprinzând reafirmarea soluției legislative privind preluarea atribuțiilor Mecanismului Național de Prevenire a Torturii în Locurile de Detenție de către o autoritate independentă deja existentă, și anume Avocatul Poporului.

Astfel, în urma revizuirii constituționale din anul 2003, dispozițiile art. 58 coroborate cu dispozițiile art. 65 alin. (2) lit. i) din Constituția revizuită statuează că Avocatul Poporului este numit de către Parlament în ședința comună a celor două Camere pe o durată de 5 ani pentru apărarea drepturilor și libertăților persoanelor fizice, în loc de 4 ani, cum se prevedea prin Constituția din 1991 înainte de revizuire. De asemenea, Legea fundamentală, prin art. 58, prevede că, pentru îndeplinirea atribuțiilor sale constituționale și legale, Avocatul Poporului este ajutat de adjuncți specializați pe diferite domenii de specialitate, fapt care conduce la o eficiență sporită a instituției și care aduce, în același timp, o concordanță cu legislația referitoare la instituțiile de ombudsman din alte state¹.

În cadrul instituției Avocatul Poporului, personalul instituției Avocatul Poporului este format potrivit 48 din Regulamentului de organizare și funcționare a Instituției Avocatul Poporului aprobat prin Ordinul Avocatului Poporului nr. 153/2019 din: a) personal contractual de conducere și de execuție de specialitate căruii îi sunt aplicabile dispozițiile Statutului funcționarului public parlamentar: director coordonator, șeful serviciului contencios, șefii de birouri, consilierii, experții și referenții; b) personal contractual de conducere și de execuție, căruii îi sunt aplicabile dispozițiile personalului contractual din cadrul Serviciilor Parlamentului: cabinetul Avocatului Poporului și șoferii.

Regulamentul prevede prin art. 45 răspunderea disciplinară a personalului instituției Avocatul Poporului și faptele care constituie abateri disciplinare, urmând ca, potrivit art. 46 din Regulament, cercetarea disciplinară prealabilă să fie efectuată de către persoana împuternicită prin ordin de Avocatul Poporului, această persoană urmând să propună clasarea sau sesizarea comisiei de disciplină. Sancțiunea disciplinară se aplică de către Avocatul Poporului, prin ordin atribuție ce poate delegată unuia dintre adjuncții Avocatului Poporului.

Potrivit art. 46 alin. (4) din regulamentul, salariatul nemulțumit de sancțiunea disciplinară aplicată poate contesta ordinul de sancționare disciplinară la instanța competentă, potrivit dispozițiilor Codului muncii.

Se constată așadar că personalul instituției Avocatul Poporului nu are calitatea de funcționar public, ci aceea de personal contractual. Pe de altă parte, constatăm faptul că

¹ A se vedea E. Bălan, G. Varia, *Promovarea bunei administrări prin mijloace etice – evaluarea eficienței activității Avocatului Poporului*, în volumul „Dreptul la o bună administrare, între dezbateri doctrinare și consacrarea normativă”, editat de SNSPA, Ed. Comunicare.ro, București, 2010, pp. 19-20.

personalul contractual din cadrul instituției Avocatul Poporului nu este supus dispozițiilor Codului muncii (dispozițiile C. mun. fiind aplicabile doar în privința instanței competente cu soluționarea litigiilor formulate împotriva ordinului de sancționare disciplinară), ci Statutului funcționarilor publici parlamentari și, respectiv, dispozițiilor personalului contractual din cadrul Serviciilor Parlamentului¹.

Rezultă, așadar, că, deși personalul contractual din cadrul instituției Avocatul Poporului este supus dispozițiilor mai sus enunțate, sancțiunile disciplinare se aplică de către Avocatul Poporului, iar împotriva ordinului de sancționare disciplinară se poate formula contestație la secția civilă a tribunalului care soluționează conflicte de muncă și asigurări sociale².

Condițiile pentru numirea în funcția de adjunct al Avocatului Poporului sunt stabilite prin art. 7 din Regulamentul de organizare și funcționare a instituției Avocatul Poporului.

Se constată, așadar, că, față de numirea judecătorilor constituționali, care se face de către Camera Deputaților, Senat și Președintele României, în privința numirii Avocatului Poporului legiuitorul constituant a optat pentru numirea acestuia în ședința comună a celor două Camere ale Parlamentului României, deși condițiile pe care trebuie să le îndeplinească judecătorii constituționali și Avocatul Poporului pentru numirea în aceste funcții sunt aceleași. Rezultă, așadar, că, în timp ce numirea judecătorilor constituționali face obiectul a două hotărâri distincte ale Parlamentului României (hotărârea Camerei Deputaților și hotărârea Senatului) și a unui act administrativ (decretul Președintelui României), numirea Avocatului Poporului face obiectul unei singure hotărâri, respectiv a Parlamentului României, întrunit în ședință comună.

Cu toate acestea, deși numirea Avocatului Poporului se face în ședința comună a celor două Camere ale Parlamentului, este evident că, pentru desemnarea candidatului câștigător pentru funcția de Avocat al Poporului în ședința comună a celor două Camere, fiecare Cameră trebuie să facă propuneri de candidați. În acest context, dispozițiile art. 7 din Legea nr. 35/1997 statuează că propunerile de candidați se fac de către birourile permanente ale Camerei Deputaților și Senatului, la recomandarea grupurilor parlamentare din cele două Camere ale Parlamentului, urmând ca aceștia să fie audiați de comisiile juridice ale celor două Camere ale Parlamentului, al căror rol este acela de a culege și de a oferi datele necesare plenului Parlamentului spre a-și fonda, în mod optim, luarea unei decizii.

În acest context, fiecare candidat va depune în vederea audierii actele din care rezultă îndeplinirea condițiilor prevăzute de Constituție și de lege pentru a fi numit Avocat al Poporului. În toate ipotezele mai sus enunțate, după cum a statuat și Curtea Constituțională prin Decizia nr. 459/2014³, aplicabilă, *mutatis mutandis*, și în cazul numirii Avocatului Poporului, hotărârile Parlamentului constituie acte juridice ale forului legislativ, supuse regimului juridic reglementat prin Constituție; ca atare, ele nu pot fi supuse controlului instanței de contencios administrativ.

Dar hotărârile Parlamentului, respectiv ale plenului Camerei Deputaților, plenului Senatului și plenului celor două Camere reunite ale Parlamentului, care vizează organizarea și funcționarea autorităților și instituțiilor de rang constituțional, în baza art.

¹ A se vedea O. Puie, *Tratat teoretic și practic de contencios administrativ*, vol. II, ed. a II-a, revizuită, modificată și completată potrivit Codului administrativ, Legii nr. 554/2004 și a actelor normative speciale interne și unionale, a *Tratatului teoretic și practic de contencios administrativ*, vol. I, ed. 2015, Ed. Universul Juridic, București, 2021, p. 195.

² *Ibidem*.

³ Publicată în M. Of. nr. 712 din 30 septembrie 2014.